

Megjelent a *Monumenta Ritualia Hungarica* liturgikus szövegkiadás-sorozat első két kötete

Új liturgikus szövegkiadás-sorozat indult *Monumenta Ritualia Hungarica* címen. A sorozat célja a középkori magyar liturgikus hagyomány fennmaradt emlékeinek megjelentetése. Első kötete az 1484-es, először kinyomtatott Esztergomi misekönyv (*Missale Strigoniense 1484*), második kötete egy, az esztergomi rítust szabályozó normatív szöveg, az 1493 és 1520 között hat ismert kiadást látott Esztergomi ordinárius (*Ordinarius Strigoniensis*) kritikai kiadása. A reprezentatív kiállítású köteteket terjedelmes és alapos tanulmány vezet, és kiemelkedően részletes mutatók zárják.

Missale Strigoniense

id est Missale secundum almae ecclesiae Strigoniensis, impressum Nurenbergae apud Anthonium Koburger, anno Domini MCCCCLXXXIII (RMK III 7) — Déri Balázs (kiad.), Argumentum Kiadó, Budapest 2009. (Monumenta Ritualia Hungarica I = Bibliotheca Scriptorum Medii Recentisque Aevorum XVI)

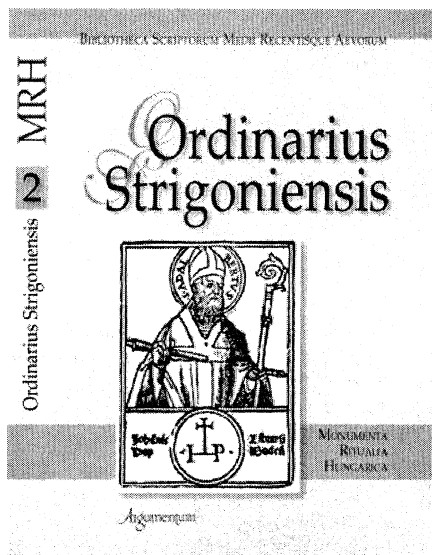
Keményfedelű, cérnafűzött, 68 (bevezető) + 659 (szöveg) + 71 (mutatók) oldal, 7 színes illusztráció, ISBN 978-963-446-517-1, ára: 6800 Ft

Esztergom s általa a magyar egyház a középkorban a frank-római hagyományba tökéletesen illeszkedő, egyszersmind tudatosan egyénített szertartásrendet mondhatott magáénak. Kötetünk az esztergomi rítusú miseliturgia megszilárdult, XV–XVI. századi alakját rögzítő, első nyomtatott misekönyv teljes szövegének normatív, kritikai kiadása.

A főszöveg a filológiai pontosság és az áttekinthetőség, kezelhetőség szempontjait egyesíti: egyszerre kíván megfelelni a liturgiában és a latin nyelvben kevésbé jártas tanuló és a szakember elvárásainak. Helyesírása ezért egységesített, de megőrzi a középkori központjeleket is mint a nyelvi és talán a zenei tagolás emlékeit, oldalképet pedig világosan elkülönülő fejezet- és tételcímek, valamint kurzivált rubrikák tagolják. A terjedelmes anyagban való tájékozódást fejlecezés és az eredeti oldalszámok kiemelése segíti.

A bevezető tanulmány számot ad a sorozat egészének célkitűzéséről, előzményeiről, módszeréről és terveiről, majd a forrás tágabb kontextusát megvilágító fejezetek következnek az esztergomi rítusról, a liturgikus könyvek kinyomtatásának magyarországi hátteréről, jelentőségéről és módjáról. A tanulmányt az elmaradhatatlan könyvészeti leírás, a kiadás elveit bemutató fejezet s gazdag bibliográfia zárja.

A főszöveg után kritikai apparátus következik (benne a miseördő forrásunkból hiányzó kezdetének pótlásával az ún. Pálóczi-misszale szerint) részletes tartalomjegyzékkel. A függelék különlegessége, hogy a hagyományos latin misekönyv minden egyes szövegét magába foglaló és földolgozó indexet tartalmaz, amelyben a tételtípusok szövegkezdet, liturgikus használat s bibliai hely alapján is kereshetők. Valószínűleg ez a miseliturgia szöveganyagáról valaha készült, mindeddig legteljesebb ilyen összeállítás.

Ordinarius Strigoniensis

impressum pluries Nurenbergae, Venetiis et Lugduni annis Domini 1493-1520 (RMK III Suppl. I 5031, RMK III 35, 134, 165, 166, 238) — Földváry Miklós István (kiad.), Argumentum Kiadó, Budapest 2009. (Monumenta Ritualia Hungarica II = Bibliotheca Scriptorum Medii Recentsisque Aevorum XVII)

Keményfedelű, cérnafűzött, 80 (bevezető) + 188 (szöveg) + 16 (mutatók) oldal, 8 fekete-fehér illusztráció, ISBN 978-963-446-518-8, ára: 4000 Ft

Az ordináriuskönyv a virágzó középkor liturgiájának legjellemzőbb normaszövege. Mintegy a XII. századtól kezdve ebben a műfajban egyesültek mindazok a szövegtípusok, melyek a liturgiavégzés másodlagos forrásaként a szerzések tételválogatását, szimbolikus, történeti vagy elméleti magyarázatát, szereplőit, zenei megvalósulását, térbeli helyzetét vagy tárgyi környezetét rögzítették. A magyar középkorból ilyen könyvek csak kis számban maradtak fenn, így minden ismert forrás kiemelkedő jelentőséggel bír. Ezek egyike az esztergomi főszékesegyház nyilvánvalóan többször átdolgozott, XV. századi ordináriuskönyve, amely

1520-ig legalább hatszor jelent meg nyomtatásban, előzményeiben pedig legalább a XIV. századig vezethető vissza. Kötetünk e forrásnak minden fennmaradt változatát földolgozó, kritikai kiadása.

A főszöveg az első, nürnbergi kiadásra épül, helyesírása és tipográfiája olvasóbarát, azaz a sorozat gyakorlatával összhangban korabeli elveket valósít meg a korszerű tipográfia eszközeivel, egyaránt megfelelően így a tudományosság s az ismeretterjesztés kívánalmainak.

A bevezető tanulmány összegzi a kiadónak a liturgikus normaszövegek történetével és tipológiájával kapcsolatos kutatási eredményeit, majd az esztergomi rítus rövid bemutatása után filológiai-könyvészeti leírást ad a forrás egyes kiadásairól és ma elérhető példányairól. Önálló fejezetben tér ki a szöveg retrospektív mozzanataira, amelyek a könyv kéziratos előzményeire engednek következtetni, majd a kiadás elveit részletezi.

Különlegessége, hogy függelékként fordításban is közli az egyházi év rendhagyó szerzeteinek leírását. A főszöveget részletes tartalomjegyzék és a liturgikus napok mutatója zárja.

A kötetek a bolti árhoz képest 20% kedvezménytel vásárolhatók meg a kiadó könyvesboltjában (nyitva hétfőtől péntekig 7:30-16:30 [pénteken 16:00-ig]), a következő címen: Argumentum Kiadó és Nyomda Kft. 1085 Budapest, Mária utca 46. A könyvek a nagyobb könyvesboltok mellett kedvezményesen megvásárolhatók az ELTE BTK Latin Tanszékén (1088 Budapest, Múzeum krt. 4./F) és a LFZE Egyházzene Tanszékén (1061 Budapest, Vörösmarty u. 35.) is. Postai megrendelés esetén a bolti árhoz postaköltség, a banki átutalás miatt pedig 2500 Ft kezelési költség járul (ez utóbbi a megrendelt kötetek számától független). A rendelést elektronikus levélben vagy faxon lehet elküldeni az alábbi címre. Gyors kézbesítésre számíthatnak, a megrendelő a számlát a csomaggal együtt kapja meg. Ambrus Dóra, e-mail: arg-terj@vnet.hu, fax: +36-1-485-1041

Földváry Miklós István